

Istungidokument

B9-0539/2021

19.10.2021

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Poola õigusriigi kriisi ja ELi õiguse ülimuslikkuse kohta
(2021/2935(RSP))

Ryszard Antoni Legutko, Mazaly Aguilar, Adam Bielan, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Ryszard Czarnecki, Margarita de la Pisa Carrión, Carlo Fidanza, Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Michiel Hoogeveen, Ladislav Ilčić, Patryk Jaki, Krzysztof Jurgiel, Karol Karski, Beata Kempa, Izabela-Helena Kloc, Joanna Kopcińska, Zdzisław Krasnodębski, Elżbieta Kruk, Zbigniew Kuźmiuk, Beata Mazurek, Andżelika Anna Możdżanowska, Tomasz Piotr Poręba, Elżbieta Rafalska, Rob Rooker, Robert Roos, Bogdan Rzońca, Jacek Saryusz-Wolski, Raffaele Stancanelli, Beata Szydło, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Grzegorz Tobiszowski, Valdemar Tomaševski, Evžen Tošenovský, Witold Jan Waszczykowski, Jadwiga Wiśniewska, Jan Zahradil, Anna Zalewska, Roberts Zile, Kosma Złotowski
fraktsiooni ECR nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Poola õigusriigi kriisi ja ELi õiguse ülimuslikkuse kohta
(2021/2935(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikleid 2, 5, 7 ja 19,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Poola konstitutsioonikohus tegi 7. oktoobril 2021. aastal kohtuasjas K 3/21 otsuse, milles ta märkis, et mõne ELi lepingu sätte tõlgendamine viisil, millega tehakse rahvusvaheline õigus Poola põhiseaduse – Poola ülimusliku seaduse – suhtes ülimuslikuks, on põhiseaduse vastane;
- B. arvestades, et 12. oktoobril 2021. aastal avaldati kohtuotsus Poola ametlikus väljaandes Dziennik Ustaw, mis muutis selle Poola õigussüsteemis siduvaks;
- C. arvestades, et alates 2005. aastast on Poola konstitutsioonikohus korduvalt märkinud, et konstitutsiooniõiguse ülimuslikkus muude õigusallikate suhtes tuleneb otseselt Poola põhiseadusest; arvestades, et need otsused tehti konstitutsioonikohtu eri koosseisude poolt, kelle liikmed valiti kõigis poliitilistes koosseisudes alates Poola ühinemisest ELiga;
- D. arvestades, et juba 2005. aastal kehtestas konstitutsioonikohus, keda juhtis kohtunik Marek Safjan, põhimõtte, et „põhiseadus on Poola Vabariigi kõrgeim seadus kõigi teda siduvate rahvusvaheliste lepingute, sealhulgas teatavates küsimustes pädevuse üleandmist käsitlevate lepingute suhtes“ ning et „põhiseadusel on Poola territooriumil ülimuslik kehtivus ja kohaldamine“¹;
- E. arvestades, et seda põhimõtet kinnitati konstitutsioonikohtu hilisemates otsustes, sealhulgas 19. detsembri 2006. aasta otsuses (P 37/05), milles märgiti, et „konstitutsioonikohus on kohustatud mõistma oma seisukohta nii, et põhimõttelise tähtsusega ja süsteemse iseloomuga küsimustes säilitab ta Poola põhiseaduse suhtes „viimase astme kohtu“ seisukoha“, ning 24. novembri 2010. aasta otsuses (K 32/09), milles märgiti, et „pädevuste üleandmine ELile ei tohi rikkuda põhiseaduse ülimuslikkuse põhimõtet ega ühtegi põhiseaduse sätet“;
- F. arvestades, et mitme ELi liikmesriigi konstitutsioonikohtud on korduvalt uurinud ELi õiguse põhiseaduslikkust ja korduvalt märkinud, et liikmesriikide põhiseadused on ELi õiguse suhtes ülimuslikud; arvestades, et eelkõige Saksamaa föderaalne konstitutsioonikohus, Itaalia konstitutsioonikohus, Tšehhi konstitutsioonikohus ja Taani ülemkohus on asunud seisukohale, et ELi õigust ja Euroopa Liidu Kohtu tegevust – sealhulgas neid, mis määratlevad teatava liikmesriigi poolt ELile üle antud pädevuse piiri

¹ 11. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas K 18/04.

– tuleb kontrollida põhiseaduslike normide seisukohast;

1. rõhutab, et Poola konstitutsioonikohtu 7. oktoobri 2021. aasta otsus on kooskõlas Poola konstitutsioonikohtu ja paljude teiste Euroopa konstitutsioonikohtute varasema kohtupraktikaga;
2. on arvamusel, et Poola on järginud ELi õiguse siduvaid norme, kuivõrd need on valdkondades konkreetselt kindlaks määratud ja ELile aluslepingutega selgesõnaliselt üle antud;
3. rõhutab, et kohtuotsus ei mõjuta ühtegi valdkonda, milles ELil on pädevus, mis on sõnaselgelt ja sõna-sõnalt antud ELi aluslepingutega;
4. on seisukohal, et selle kontrollimine, kas ELi õigus on kooskõlas riikide põhiseadustega, on Euroopas tavapärane tava ning see üksi piirab ELi õiguse ülimuslikkuse põhimõtte kohaldamist liikmesriikide õiguse suhtes;
5. rõhutab, et liikmesriikide konstitutsioonikohtute positsioon volitab ja legaliseerib neid kui „põhiseaduste kaitsjaid“ ning lõppkokkuvõttes on konstitutsioonikohtu ülesanne otsustada, kas eeskirjad on konkreetsel territooriumil õiguspärased ja kohaldatavad;
6. rõhutab, et aluslepingute kohaselt ei ole EL mitte suurvõim, vaid suveräänsete riikide liit;
7. märgib, et teiste riikide kohtute otsused ei tähistanud teed EList lahkumise suunas, kuna sellised otsused rõhutavad üksnes riikide põhiseaduste ülimuslikkust küsimustes, milles ELil ei ole liikmesriikide poolt antud pädevust;
8. taunib asjaolu, et mõnikord kirjeldavad kohtuotsuse vastased seda tõendina Poola soovi kohta EList lahkuda;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.